

Vinný či nevinný?
Vy rozhodnite.

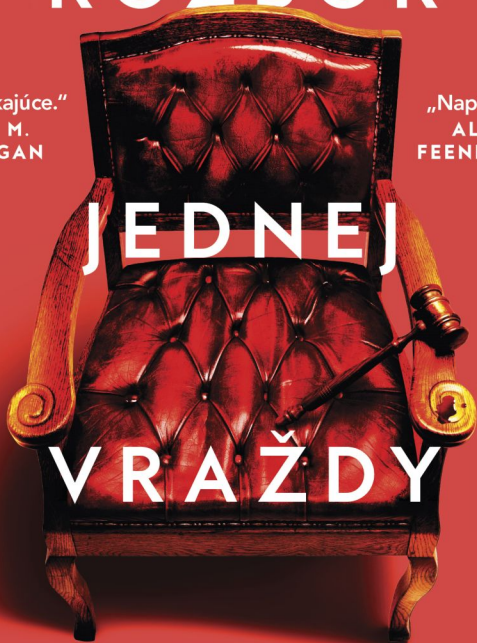
ROZBOR

„Vynikajúce.“

T. M.
LOGAN

„Napínavé.“

ALICE
FEENEYOVÁ

JEDNEJ
VRAŽDY

JO MURRAYOVÁ

TATRAN

JO MURRAYOVÁ

**ROZBOR
JEDNEJ
VRAŽDY**

TATRAN

Z anglického originálu Jo Murray: Dissection of a Murder,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Macmillan, an imprint of Pan Macmillan,
a division of Macmillan Publishers International Limited,

Londýn 2026,

preložila Alena Redlingerová.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5677. publikácia.

Vydanie I.

Knižnú väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Ina Martinová

Jazykové redaktorky Ivana Fábryová, Zuzana Šulajová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

All rights reserved.

Copyright © Jo Murray 2026

Translation © Alena Redlingerová 2026

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1941-9

Venujem Lynette

Vražda

Ak osoba pri plnom vedomí protiprávne zabije iného človeka s úmyslom usmrtiť ho alebo spôsobiť mu vážne ublíženie na zdraví.

Porota

Porota sa skladá z dvanástich náhodne vybraných ľudí, ktorí na základe vypočutých svedectiev rozhodnú, či je obvinený vinný alebo nevinný. Prokuratúra musí obžalovanému mimo akejkoľvek pochybnosti dokázať, že spáchal trestný čin; obžalovaný nemusí dokazovať svoju nevinu. Je nevinný, kým sa nedokáže opak. Členovia poroty po vypočutí všetkých svedeckých výpovedí a po predložení dôkazov odchádzajú do ústrania, aby rozhodli o verdikte. Obžalovaný je považovaný za vinného alebo nevinného len vtedy, keď sa na tom zhodnú všetci porotcovia bez výnimky.

Ak rozhodovanie poroty trvá prídlho, sudca môže prijať aj väčšinový verdikt. V takých prípadoch býva prijateľný pomer hlasov 11 : 1 alebo 10 : 2.

Právni zástupcovia (*solicitors*)

Poskytujú právne rady v rôznych oblastiach práva. Zastupujú klientov na nižších súdoch, no na závažnejšie prípady si najímajú advokátov. Pripravujú im dokumentáciu, zhromažďujú dôkazy a pôsobia ako asistenti obhajcov.

Advokáti (*barristers*)

Špecializovaní skúsenejší súdni advokáti. Upozorňujú klientov na silné a slabé stránky prípadu a zastupujú ich na vyšších súdoch. Niektorí konajú v mene Kráľovskej prokurátorskej služby (CPS). Nosia parochne a taláre.

Väčšina advokátov vykonáva prax v prenajatých budovách. Keďže každý má vlastnú súkromnú prax, môže sa stať, že jeden zastupuje v prípade žalujúcu stranu a kolega z tej istej budovy obhajobu.

Absolventa právnickej fakulty delí od skutočnej praxe dvanásťmesačný školiaci kurz, počas ktorého pracuje pod dohľadom mentora (supervízora). Elitných advokátov, kráľovských radcov (KC), prezývaných „hodvábne taláre“, vymenúva kráľ.

Všetci advokáti podliehajú Rade pre štandardy a správanie právnikov, ktorá vyžaduje od každého právnika dodržiavanie najvyšších etických noriem. K základným vlastnostiam úctyhodného advokáta patria bezúhonnosť, poctivosť a diskretnosť.

Takto funguje trestné súdnictvo v Anglicku a vo Walese.

Ale nie vždy...

Prológ

Obvinený

ČO JE SPRAVODLIVOSŤ?

Tú otázku si kladiem stále dookola už osem dní.

Znamená držať sa zákona do poslednej litery? Alebo postarať sa, aby bola vykonaná skutočná spravodlivosť aj za cenu mierneho ohýbania pravidiel? Väčšina ľudí o tom nemusí uvažovať.

Je to rebelské? Asi áno. Porušujem pravidlá? Nie.

Viem, ktoré si môžem prispôbiť a nedať sa prichytiť. No vždy je to v mene vyššieho dobra. Lenže presvedčiť o tom porotcov je iná káva. Nepotrebujú nevyhnutne vidieť „pravdu“, stačí im čokoľvek, ak to vyzerá ako spravodlivosť. Myslíte si, že je to to isté? Omyl. Hlavne v tomto prípade.

Zo skúsenosti viem, že ak sa porotcovia obrátia, aby si dobre obzreli človeka na lavici obžalovaných, keď vchádzajú do súdnej siene s verdiktom, pravdepodobne bude oslobodzujúci. Ak nie, ide o vyhlásenie viny.

Má to logiku. Veď kto by sa chcel pozeráť do očí niekomu, koho sa chystá poslať za mreže?

Niekomu, kto vraždil?

Po mojej ľavej ruke sedí v porotcovskom boxe sedem mužov a päť žien. Dvanásť obyčajných ľudí, ktorí rozhodnú o mojom osude po tom, ako si vypočuli hrôzostrašné výpovede, čo znečistili vzduch v súdnej sieni 1 s vrzgajúcimi lavicami a stenami bez okien.

Je to moderná súdna sieň, nie ako tie starodávne, čo ukazujú v tele-

vízií. Navrhli ju ako vzdušnú a priestrannú s vysokánskym stropom a svetlosivým obložením stien, ale stále je to miestnosť, kde nútia páchatelov pykať za svoje hriechy pod ostrým svetlom žiaroviek.

Prokurátor vstane, aby porotcom predniesol záverečnú reč. Patrí k tým agresívnejším advokátom – namyslený, zameraný na seba. Drzý a arogantný. Pri krížovom výsluchu ma celý deň držal na mieste pre svedkov, správal sa, ako keby už vyhral. Očividne ani len nezapochyboval, že dôkazy, ktoré predložil porote, stačia na to, aby ma odsúdili. Stál opretý o lavicu so založenými rukami, keď spustil guľometnú paľbu otázok. Bolo ťažké odolať pokušeniu a nevraziť mu jednu pästou. Samozrejme, nešlo to. Len nedať najavo žiadny hnev, tí dobrí ľudkovia by považovali akýkoľvek náznak agresie za jasný dôkaz proti mne.

Moja obhajkyňa je presný opak prokurátora. Tichá, ale neústupná, šikovne taktizuje a zachováva pokoj, aj keď je pod tlakom. Prijemná osoba. Mám pocit, že si ju porotcovia obľúbili. Dúfam, že sa nemýlim.

„Dámy a páni,“ spustí prokurátor povýšeneckým tónom. Drží sa rečníckeho pultu, aby zvýraznil vážnosť situácie. „Počuli ste všetky výpovede, poznáte všetky dôkazy v tomto prípade, a tak nadišiel čas, aby ste rozhodli. Tu prítomná osoba je obvinená z vraždy Antona Smytha, päťdesiatšesťročného sudcu Korunného súdu. Tvrdíme, že ho v piatok 6. septembra 2024 zabila smrteľným úderom do hlavy. Isteže,“ pokračuje tým istým hrozivým tónom, „proces sa nezaobišiel bez dramatických momentov. Určite si spomeniete, že výpoveď tejto osoby bola prinajmenšom farbistá.“

Zo svojho miesta nenápadne pozriem na porotcov. Mladík v prvom rade, čo vyzerá, že sotva dosiahol vek voliča – pomenujem ho Mladý Hannibal Lecter –, významne zdvihne obočie, určite chce upútať moju pozornosť. Zato Smutná Susan má slzy na krajíčku, ako sa zdá. Pozrie na mňa, asi ju zaujíma moja reakcia. Očividne prežíva veľký stres. *Viem, ako ti je, zlatko.* Ani sa nepohnem – teraz sa na ňu nemôžem usmiať.

„Tento proces, dámy a páni, vás poučil, že nič nie je také, ako sa zdá. Jedným si však môžete byť istí – táto osoba nie je dôveryhodná. Koruna odmieta nehoráznu historku, ktorú sme tu počuli. Je to

výplod fantázie. Samé klamstvá. Vyzývam vás, aby ste sa po zrelom uvážení vrátili s vyhlásením viny.“

Mlčím, zatiaľ čo žalobca zatĺka posledné klince do mojej rakvy. Kým znova predkladá dôkazy proti mne, pozorujem porotcov. Ne-spúšťajú z neho oči. Sudca prechádza pohľadom po preplnenej súdnej sieni. Každý ďalší deň je rušnejší ako ten predchádzajúci. Všetci s napätím očakávajú verdikt.

V prípade ako ten môj porota nevychádza z prezumpcie nevinoty, ako sa patrí, ale z prezumpcie viny. Dôkazy proti mne sú zničujúce. Plán bol od začiatku jasný – zasiať semienko pochybností do hláv porotcov, polievať ho a sledovať, ako rastie.

Dvanásť porotcov. Aj keby bola väčšina proti mne, stačí, ak vzбудím pochybnosť v troch hlavách, a nebudú ma môcť odsúdiť.

Traja. Viac netreba.

Zabralo to? Čoskoro sa dozviem.

Sedím na lavici obžalovaných za sklom; znepokojuje ma oficiálna verzia prípadu, stále tá istá a znova vyrozprávaná v tomto sterilnom prostredí.

Zatiaľ čo prokurátor opakuje dôkazy súvisiace so smrťou Antona Smytha – pre mňa zničujúce –, v hlave mi vyskakujú momentky z tej noci ako záblesky svetla zo stroboskopu.

Vidím ho ležať na dlážke. Nikto by nezbadal, že je niekoľko hodín mŕtvy, nebyť tenkého osudného pramienka krvi, čo mu vytekal z nosa.

Vtedy už bolo jasné, že sa všetko zmení. Že skončím tu.

Tej noci mi pri pohľade na izbu – miesto činu – svetlo, že policajti dôkladne prezrú každý centimeter. Som v systéme dosť dlho, takže viem, že išlo o pokoj pred búrkou. Moje konanie sa od tej chvíle stane predmetom vyšetrovania. Znova tie zranenia uvidím až na fotkách, všetko však bude oveľa zreteľnejšie, lebo kriminalista použil blesk. K predmetom priložili pravítka a dali im názvy ako „vražedná zbraň“.

Aké naivné, myslieť si, že nič nebolo ponechané na náhodu.

Okrem mobilu.

Čo ak dôkazy ukazujú na mňa, ale celá vec je oveľa zložitejšia, než

PROLÓG

sa zdá? Mám jednoducho prijať fakt, že som buď obeť, alebo vraždiace monštrum, ale nič medzi tým?

To nie je skutočná spravodlivosť.

Nech si obžaloba hovorí, čo chce, iba ja viem, čo sa tam odohralo. Nechápte ma zle – všetko sa mi vymklo z rúk. Keď myslím na klamstvá, čo mi vyšli z úst, na ľudí, ktorí sa mojím pričinením zaplietli do prípadu, na zničené životy, nenávidím sa. Ale doživotný trest nebude spravodlivý.

Kto zabil sudcu? Isteže ja. Ale vinu necítim. Bolo to nevyhnutné.

Inak to nešlo.

Prvá část

Zatknutie

Porota sa skladá z dvanástich ľudí, ktorých vybrali,
aby rozhodli, kto má lepšieho právnika.

ROBERT FROST

Leila

Pondelok 9. septembra 2024

125 dní do procesu

PÁRTY UŽ BOLA V PLNOM PRÚDE, keď som sa vrátila do komory. Párty je prisilné slovo, išlo skôr o smútočné zhromaždenie vzhľadom na to, čo sa udialo za posledných sedemdesiatdva hodín. Nechápem, prečo ju nezrušili. Aj keď platí, že kolegovia sa vždy radi združujú v časoch krízy.

Okrem toho ani vražda sudcu Korunného súdu nezabráni Chesterovi Vernonovi vypíť si.

Na chodbu preniká tichý šum rozhovorov v spoločenskej miestnosti. Práve vďaka Chesterovi – nášmu slávnemu, bláznivo výstrednému milovníkovi vína a neformálnemu šéfovi komory – sme sa preslávili najmä častými pitkami. Kedysi mu poslužil hociktorý deň v týždni ako zámienka na oslavu. Dnes má päťdesiatdeväť rokov. Nezúčastniť sa by bola spoločenská samovražda, je lepšie byť na tej istej strane ako Chester. Hoci v skutočnosti nie je náš šéf – každý z nás má súkromnú prax –, zvolili sme si ho za predsedu, aby nás viedol ako najskúsenejší kolega. Čo povie, to platí. Všetky komory majú svojho neformálneho šéfa.

Komora v skutočnosti znamená kancelársky komplex. Ale to sa nesmie hovoriť. Ďalšia tradícia, čo patrí k našej profesii. Počas praxe som raz omylom použila slovo kancelária a všetci sa za mnou otáčali. Už sa to nikdy nezopakovalo.

Vbehnem do jednej zo zasadačiek tak rýchlo, ako sa dá s kufrom na kolieskach, ktorý obsahuje parochňu, talár a náklad ťažkých kníh. Aj po toľkých rokoch sa ustavične zachytáva o stoličky, stoly a pri jednej trápnej príležitosti dokonca aj o regál s kondómami v Boots.

„Leila!“

Vystrčím hlavu z dverí. Chester arogantným gestom ukazuje na dvere do spoločenskej miestnosti ako mafiánsky bos, keď privoláva čašníka. Bože, dnes na to nemám náladu! Nedovolí mi odísť, kým nevypijem aspoň tri poháre vína. Neskrotné popolavé blond vlasy sa mi plazia po chrbte, vlhké od dažďa. Po piatich hodinách pod parochňou z konského vlásia nie sú v najlepšom stave. Posledné, po čom túžim, je predvádzať sa pred najvýznamnejšími predstaviteľmi právnickej profesie ako zmoknutá sliepka.

„Daj mi päť minút, Chester!“ zakričím. Som na seba našťavaná, najradšej by som išla rovno domov.

Len čo zatvorím dvere, znova sa rozletia. Jasně, Jim, náš starší koncipient. Stále sa niekam ponáhľa. Jim behá najmenej štyri maratóny ročne, ale aj keď je pokročilý päťdesiatnik, vyzerá mladší, lebo nejedáva nič iné ako ovocie a chudé mäso – a veľmi rád o tom rozpráva.

„Čakal som, kedy sa vrátite. Idete tam?“ spýta sa a kývne hlavou k spoločenskej miestnosti. V ruke zviaza tenký spis zviazaný ružovou stužkou.

Jim je zodpovedný za prijímanie prípadov, tie potom prideliť právnikom podľa toho, kto sa mu zdá najvhodnejší. Ak si človek chce udržať bezproblémovú kariéru, musí byť zadobre s koncipientmi. To sa mi, vďaka Bohu, darí.

„Nemám chuť,“ priznám sa. Po dlhom dni na súde, kde som obhajovala muža obvineného zo sexuálneho zneužívania vlastnej dcéry, mi treští hlava.

„Skvelý výsledok,“ usmeje sa Jim. Naráža na oslobodzujúci rozsudok, ktorý som dnes dosiahla pre svojho klienta. „Advokát mi už volal a spieval na vás ódy.“

„Vážne?“

„Vraj bolo fascinujúce sledovať vás.“

„Fascinujúce?“ zopakujem nadšene. „To mi ešte nikto nepovedal.“ Jim vie, ako ma to teší. Nebolo ľahké získať si meno.

„A...“ začne a vzápätí sa dramaticky odmlčí, opretý o police z dubového dreva, ktoré lemujú stenu. „Citovali vás v Legal 500.“

„Panebože! Robíte si zo mňa srandu?“ zapištím, ale hneď sa spamätám. Jim sa priam vyžíva, keď jedného z jeho právnikov spomenú v Legal 500.

Profesionálny sprievodca pre klientov pravidelne vydáva rebríček najlepších právnických firiem a komôr. Ak urobíte dojem na správnych ľudí, upozornia na vás vybraným citátom a ten môže posunúť vašu kariéru presne tam, kam potrebujete. Mám tridsaťšesť rokov, trvalo to teda dosť dlho, keď uvážim, že už trinásť rokov zastupujem klientov v trestných prípadoch.

„Čo píšu?“ spýtam sa netrpezlivo.

Jim odlepí krikľavoružový papierik zo spisu, čo drží v ruke, a zaskúli naň cez okuliare na konci nosa. Krátke striebristé vlasy mu trčia na všetky strany v najčudesnejších uhloch.

„Leila Reynoldsová má intuitívny štýl, ide o výnimočnú súdnu advokátku. K prípadom pristupuje ako kriminalista a veľmi obratne interpretuje dôkazy. Bezpochyby máme do činenia s budúcou hviezdou a nádejnou kráľovskou radkyňou.“

Tie slová vo mne vyvolajú priam neskutočný pocit. Uznanie v práci je pre mňa dôležité a toto je jeho najvyššia forma.

„Kto ma nominoval?“ Jim vie, prečo sa pýtam.

„Netuším,“ odpovie a pohráva sa s gumičkou, ktorú mal vo vrecku nohavic.

„Môžete to zistiť?“

„Pokúsím sa, ale nie vždy to ide,“ povie prísne. Dá mi tým najavo, že o tom nemieni ďalej debatovať. „Toto je fantastická správa, Leila. Nehľadajte v tom viac než príležitosť. Ste výnimočná advokátka – stále to počúvam. Konečne to niekomu došlo.“

Zvyčajne ma volá slečna Reynoldsová, oslovenie Leila si necháva

na chvíle, keď má otcovskú náladu, a mne to nikdy neprekážalo. Napriek tomu, že je koncipient, mám s ním viac spoločného než s ostatnými advokátmi. Obidvaja pochádzame z robotníckeho prostredia v okolí Newcastleu. Má podobný silný prízvuk ako ja. Roky ma upozorňujú, aby som sa ho zbavila, ale ja odmietam. Som pyšná na svoje korene a zistila som, že klienti a porotcovia ma práve preto považujú za prístupnejšiu než mojich privilegovaných kolegov z vyšších vrstiev.

„Máte pravdu,“ usmejem sa na Jima. „Som vďačná.“

„Mimochodom, mám pre vás nový prípad. Prišiel pred hodinou. Klient si výslovne želá vás a nikoho iného.“ Podá mi spis.

KORUNNÝ SÚD V NEWCASTLI

Kráľ vs. Millman

Stručný nápis. Kto zastupoval toľko ľudí ako ja, tomu väčšina mien splynie. Niektoré spoznávam, ale neviem si vybaviť tvár. Iné nikdy nezabudnem.

Ako toto.

„Tak si to už konečne pozriete?“ spýta sa Jim. Rozviažem stuhu a otvorím spis. Keď zbadám meno a priezvisko, zamrazí ma.

Obidve mená a priezviská. V tom istom spise.

Čítam inštrukcie od právneho zástupcu:

TRESTNÝ ČIN:

V piatok 6. septembra 2024 JACK MILLMAN údajne zavraždil ANTONA SMYTHA. Na otázky polície odpovedal BEZ KOMENTÁRA, prvýkrát predstúpil pred sudcu v pondelok 9. septembra. Konanie bude presunuté na Korunný súd v Newcastle, potom sa môže začať obhajoba.

V spise nie je skoro nič, ale to je v tejto fáze bežné. Nemá ani desať strán.

Vražda jeho ctihodnosti sudcu Smytha v piatok vyvolala šok v celej právnickej komunite. Správa sa rozšírila v sobotu popoludní, keď sa jeho manželka zdôverila najbližším priateľom. Také informácie zvyčajne nezostanú dlho utajené.

Spočiatku ľudia špekulovali, že muselo ísť o tragickú nehodu typu „bol v nesprávnom čase na nesprávnom mieste“, ale ako postupne pribúdali podrobnosti, bolo viac-menej jasné, že sa to stalo inak.

„Leila?“

Uvedomujem si, že zízam na papier a srdce mi búši ako opreteký. Zvykla som si na adrenalín spojený s mojou prácou, ale tu ide o iný level.

„Mám viesť obhajobu vo veci vraždy?“ zamrmlm. Z mojich úst to znie smiešne. Cítim sa trápne. „Nemôžem. Nie som kráľovská radkyňa. Nikdy som nerobila na prípade vraždy. Musím to vrátiť. Nejdem do toho.“

„Upokojte sa,“ povie Jim rozvážne, ako keby sa prihovárал decku, ktoré práve zistilo, že sa vezie na bicykli bez bočných koliesok.

„Nemôžem obhajovať vraždu. A už vôbec nie túto! Ide o vraždu sudcu! Ak sa niečo zvrtné, budem vyzeráť ako totálne neschopná. Nemám šancu vyhrať. Prečo to musím zobrať?“

„Lebo Jack Millman si výslovne želal, aby ste ho zastupovali vy. Je to jednoduché, slečna Reynoldsová – ak klient chce, aby ste ho zastupovali, môžete odmietnuť iba vtedy, ak nie ste kvalifikovaná. Hovoril som s Chesterom, myslí si, že sa na to hodíte.“

„Skutočne?“ Zamračím sa, ale v duchu sa teším, že ma Chester považuje za schopnú zvládnuť taký prípad.

„Chápem, prečo ste znepokojená,“ ozve sa Jim otcovským tónom. „Keď ste ho zastupovali minule, bolo to trochu... problematické.“

Veľmi mierne povedané. Zastupovala som Jacka Millmana pred piatimi rokmi vo veci napadnutia a ten prípad ma prinútil pochybovať o všetkom – o práve, o systéme, dokonca aj o tom, či chcem ďalej vykonávať svoju profesiu.

„Ale teraz ste skúsenejšia,“ pokračuje Jim. „Niečo ste museli urobiť dobre, keď si vás znova žiada. Myslel som, že budete mať radosť. Je to veľký prípad. Vynesie vás do právnickej stratosféry. Počuli ste, čo

o vás napísali: budúca kráľovská radkyňa. Po tomto procese sa ňou môžete stať.“

„Bude to nepríjemné,“ namietnem. „Cítim to v kostiach.“

„Nuž, zdá sa – aby to nebolo také jednoduché –, že nedôveruje právnikom.“

„Áno, to sa naňho podobá,“ vzdychnem. „Kto ho zastupuje?“

„Jessopovci. Dnes mi volala Davina. Súhlasí s tým, aby ste viedli obhajobu.“

To je samo osebe podozrivé.

Právnická firma Jessop je najväčšia v Durhame. Vedú ju manželia David a Davina Jessopovci; dostávajú všetky veľké prípady a vždy radi klientom, aby na otázky odpovedali „bez komentára“. Ak niekoho zastupujú, znamená to, že je za tým viac.

„Okej. A žalobca?“

Jim hľadá vhodné slová a napokon odpovie: „To je ďalšia vec, ktorú musím spomenúť.“

Viem, čo to bude.

„To hádam nie, Jim!“

Mlčí. Skriví tvár, predstiera ľútosť, ale netreba mu na to skočiť – uživa si dramatickú chvíľu.

„Jim.“ Sadnem si na kraj stola a prstami si stláčam spánky. „Nepovedzte mi, prosím, že v mojom prvom procese vo veci vraždy bude žalobcom Julian. Naučil ma všetko, čo viem.“

Julian nie, prosím, len nie Julian! Môj učiteľ, najlepší advokát v komore, ktorý ma školil a vychovával. Najobávanejší prokurátor v našom súdnom obvode.

A môj manžel.